

गाउँ सभाको बैठकमा अध्यक्ष श्री राजावावु यादवद्वारा प्रस्तुत आर्थिक वर्ष
२०८०।८। को

नीति तथा कार्यक्रम

रामनगर गाउँपालिका

सल्लाही जिल्ला

मधेश प्रदेश नेपाल

१० असाढ २०८०

रामनगर गाउँपालिकाको बाह्य गाउँसभाको प्रमुख अतिथि ज्यु, अतिथि ज्युहरु गाउँसभाको उपाध्यक्ष ज्यु, गाउँसभाका सदस्य ज्युहरु, कार्यपालीकाका सदस्य ज्युहरु, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ज्यु, सुरक्षा कर्मी ज्युहरु, पत्रकार ज्युहरु र यस गाउँपालीकामा कार्यरत सम्पुर्ण कर्मचारी लगायत उपस्थित सम्पुर्ण महानुभावहरु ।

१, नेपालको संविधान, २०७२ ले सुनिश्चित गरेका प्रावधानहरूलाई व्यवहारतः रूपान्तरण गर्ने क्रममा स्थानीय तह सदस्यको निर्वाचन २०७९ बैशाख ३० गते सम्पन्न भए पछि स्थानीय सरकारको बाह्य गाउँ अधिवेशन शुरु भएको छ । यस अवसरमा सर्वप्रथम गौरवमय दोस्रो स्थानीय सरकारको दोस्रो गाउँसभाबाट संघीय लोकतान्त्रीक गणतन्त्र स्थापना गर्न प्राण आहुती गर्ने ज्ञात अज्ञात सहिदहरु प्रति भावपुर्ण श्रद्धान्जली अर्पण गर्न चाहान्छु । यसै गरी यो गाउँपालीकाको तीव्र विकास र समृद्धिको कार्यदिशा अगाडी बढाउन र यहाका समस्त नागरिकहरुको सुखी जिवन निर्माणको लागि हामिलाइ यो महत्वपुर्ण जिम्मेवारी र कार्यभार सुम्पने सबै गाउँवासी शुभेच्छुक र सरकारवालाहरु प्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्न चाहान्छु । सार्वभौमसत्ता सम्पन्न यस गाउँपालिकाका जनताहरूबाट राज्य शक्तिको प्रयोग गर्ने वैधानिकता प्राप्त भएको यस गरिमामय सभामा गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउँदा मनिकै हर्षीत भएको छु ।

२, नेपालको संविधान, २०७२ स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४, गाउँपालीकाको अर्थ विधेयक २०८०, विनियोजन विधेयक २०८०, गाउँपालीकाको नीति तथा कार्यक्रम, संघिय तथा प्रदेश सरकारका नीति तथा कार्यक्रमहरु, गाउँपालीका विषयगत समितिका

सुभावहरु, दिगोविकासका लक्ष्य, गाउँ सभाका सदस्य ज्यूहरुले दिनु भएका, सुभावहरु, विषय विज्ञका सुभाव तथा राजनीतिक दलहरु संघ संस्था, गाउँपालीकाका सम्पुर्ण दिदिवहिनी तथा दाजु भाईहरुबाट प्राप्त महत्वपुर्ण तथा कार्यान्वयन योग्य सुभावहरुलाई समेत समेटी आ.व.०८०।०८। को बजेट तर्जुमा गरिएको छ ।

३, संघीयता र स्थानीय सरकार मार्फत घरघरमा अधिकार गाउँगाउँमा सिंहदरबार, हाम्रो गाउँ हामी आफै बनाओँ जस्ता सिद्धान्तहरुलाई मुर्तरुप दिने जिम्मेवारी हाम्रो काँधमा आएको छ । यो हाम्रो लागि अवसर र चुनौति दुवै हो । अधिकार, स्रोत साधन, बजेट, उत्तरदायित्व र जवाफदेहिता समेत स्थानीय तहमा स्थानान्तरण भई तल्लो निकायलाई अधिकारसम्पन्न बनाउने प्रयास गरिएको छ, जुन स्वागतयोग्य छ । हामिलाई यो अवस्था सम्म ल्याउने प्रमुख वैधानिक आधार नेपालको संविधान, निर्माण तथा कार्यान्वयनमा प्रत्यक्ष एवं परोक्ष ढंगले भूमिका खेल्नुहुने सबैलाई धन्यबाद दिन चाहन्छ ।

४, अब म आगामी आर्थिक वर्ष ०८०।०८। को बजेटका उदेश्य तथा प्राथमिकता प्रस्तुत गर्ने अनुमती चाहन्छ । बजेटका उदेश्यहरु निम्नानुसार प्रस्तुत गरिएको छ ।

- क) आर्थिक विकास र गरिवी निवारणमा प्रत्यक्ष योगदान पुऱ्याउने ।
- ख) गाउँपालीकाबाट प्रदान गरिने सेवा प्रवाहमा आम नागरिकको सरल र सहज पहुच अभिवृद्धि गर्ने ।
- ग) निजी तथा सहकारी क्षेत्र सँग सहकार्य गर्दै रोजगारीका अवसरहरु सिर्जना गर्ने ।
- घ) साधन स्रोत, अवसर र क्षमताको विकास तथा सोको उच्चतम उपयोग गरी समृद्ध गाउँपालीका बनाउने ।

- ङ) आर्थिक भौतिक सामाजीक र वातावरणीय पुर्वाधार विकास गरि समुन्नत र सुदृढ महानगर बनाइ राष्ट्रको विकासमा टेवा पुऱ्याउने ।
च) दिगो विकासको मर्म अनुरूप भौतिक पुर्वाधारको विकास गर्ने ।
छ) सामुहिक निर्णय प्रद्वती तथा प्रभावकारी कार्यान्वयन प्रणाली अपनाउने ।
ज) मुख्यत कृषी, स्वास्थ्य र शिक्षा क्षेत्रको विकास गर्ने ।
झ) बेरोजगार व्यक्ति/युवाहरुको लागि रोजगारी सृजना गरिनेछ ।
ञ) लैंगिक समानता, सामाजिक समावेशीकरणको अभिवृद्धि गर्ने ।
ट) बैदेशिक रोजगारीमा आउन सबने सम्भावित संकुचनलाई गरि रोजगार मुलक गतिविधि संचालन गर्ने ।

५. आर्थिक वर्ष ०८०१०८१ को बजेटका प्राथमिकताका क्षेत्रहरु निम्नानुसार प्रस्तुत गरिएको छ ।

- क) कृषि तथा पशु विकासमा सुधार
ख) स्वास्थ्य सेवामा सुधार एवं पहुँच
ग) शैक्षिक उन्नयन एवं युवा तथा खेलकुद
घ) शहरी सौन्दर्य र भु उपयोग एवं वस्ती विकास
ङ) वातावरण संरक्षण एवं विपद व्यवस्थापन
च) रोजगारी सिर्जना तथा सहकारी क्षेत्रको प्रवद्धन
छ) लक्षित वर्गको उत्थान एवं सशक्तिकरण र सामाजिक समावेशीकरण
ज) प्रविधि प्रयोग तथा डिजिटल प्रणाली
झ) संस्कृति तथा पर्यटन प्रवद्धन
ञ) राजस्व प्रशासन तथा वित्तीय सुशासन
ट) सुरक्षित प्रसुती सेवा
ठ) महिला वालवालीका तथा जेष्ठ नगरिकको शसक्तिकरण
ड) सुशासन, पारदर्शिता र सेवा प्रवाहमा सुधार

३) सार्वजनिक जग्गाको संरक्षण

४) दलित तथा विपन्न परिवारको आवास निर्माण

६. बजेटले राखेका उद्देश्य एवं प्राथमिकता कार्यान्वयन गर्न संघीय सरकार प्रदेश सरकार छिमेकी स्थानीय तहहरु, विकासको सहयात्रीको रूपमा रहेको निजी तथा सहकारी क्षेत्र सँग समन्वय एंव साझेदारी गरिने छ । विनियोजन हुने बजेट र वार्षिक कार्यक्रमलाई बजेटका प्राथमिकता र उद्देश्यसँग तादाम्यता कायम गर्न अधिकतम प्रयास गरिएको छ ।

उपस्थित सम्पुर्ण महानुभावहरु,

अब म यस रामनगर गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

७. यस गाउँपालीकाको आर्थिक वर्ष ०७९/१०८० को अषाढ ९ गते सम्मको वास्तविक आय बत्तिस करोड चालीस लाख त्रिरासी हजार रहेको छ, भने वास्तविक खर्च पच्चिस करोड एकसठी लाख बत्तिस हजार छ, सय वाइस मात्र रहेको देखीन्छ । साथै आगामी आर्थिक वर्ष ०८०/८१ को कुल बजेट ३३,३४,१६,८००-(अक्षेरुपी तेतिस करोड चौतिस लाख सोहङ हजार आठ सय मात्र) भित्र रहि विभिन्न विषयगत क्षेत्र अनुसार आगामी आर्थिक वर्षको निति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरेको छु ।

क) आर्थिक विकास

१. यस गाउँपालीका भित्र कृषि योग्य जमिन भएका कृषिमा निर्भर रहेका जनताहरुलाई प्रोत्साहन स्वरूप पचास प्रतिशत अनुदानमा धान, गहुको वितरण वितरण गरिने छ ।

२. यस गाउँपालीका भित्र रहेका कृषि योग्य जमिनको बर्षनि सुख्याको कारणले सिचाइमा समस्या भएको हुदा आगामी आर्थिक वर्षमा प्रत्येक वडाका किसानहरुलाई सिचाइको लागी कृषि विधुतीकरण गरि कृषि

मोटर,स्यालो ट्रयुवेल वितरण गरिने छ । जसले गर्दा सिचाइको समस्यामा कमि आउनुका साथै किसानहरुलाई राहात महसुस हुने अपेक्षा लिएको छु । ३.यस गाउँपालीकाको बडा नं.१,३,७ का किसानहरुलाई वर्षेनि सिचाइ गर्न समस्या भएको हुदा एकादसी नदीमा दिगो हुने गरि बाध निर्माण गरि तेहका किसानहरुको सिचाइको समस्यालाई समधान गरिने छ ।

४.प्रमुख बालीहरुको उत्पादनमा आत्मनिर्भर हुने नेपाल सरकारको नीतिलाई आत्मसात गदै सिँचाई, मलखाद, बीउ विजनको उपलब्धतामा सुधार गरिनेछ । पशुजन्य उत्पादन प्रोत्साहनका कार्यक्रमलाई प्राथमिकता साथ कार्यान्वयन गर्दै आर्थिक तथा सामाजिक रूपले पछि परेका कृषक केन्द्रित कार्यक्रमहरुलाई अभ्य प्रभावकारी रूपले सञ्चालन गरिनेछ ।

५. आर्थिक विकासको महत्वपूर्ण आधार आर्थिक क्रियाकलाप हो । नयाँ संरचना निर्माण सँगै यस क्षेत्रको आर्थिक क्रियाकलापहरुमा उल्लेख्य बृद्धि हुने निश्चित छ । कृषि तथा अन्य गैर कृषि जन्य उत्पादन बृद्धि गर्न विषादि मुक्त प्राङ्गारिक खेतीलाई प्रोत्साहन गरी आर्थिक तथा वित्तिय कारोबारहरुलाई व्यबस्थित एवं अनुशासित बनाउँदै यस क्षेत्रको उच्च आर्थिक बृद्धि हासिल गर्ने नीति लिईनेछ । यस गाउँपालिका क्षेत्रमा वैक तथा वित्तिय संस्थाहरु पनि कमै मात्रमा सञ्चालनमा छन् । साथै गाउँस्तरमा विभिन्न समुहमार्फत वचत गर्ने वानी बसाल्ने, ऋण लिएर लगानी गर्ने लगायतका कार्यमा सहजता ल्याउन स्थानीय स्तरमा सहकारी समुहहरु गठन गर्ने नीति लिईनेछ । वचत बृद्धि, पुँजी निर्माण, ऋण परिचालन मार्फत आम जनताको जीवनस्तरमा सुधार गर्ने तर्फ पहल गरिनेछ । वैकिंग तथा वित्तिय क्षेत्रको विकास गरिनेछ ।

६.गाउँपालीका भित्र रहेका पशुपालन गर्ने किसानहरुको वर्षेनि विभिन्न रोगहरुले गर्दा पशु चौपायी मर्ने भएकोले उक्त रोगहरुको नियन्त्रण गर्न गाउँपालीकाले पशु सम्बन्धि औषधि खरिद गरि पशु चौपायाको उपचार गर्न पशु सम्बन्धि विजहरुलाई परिचालन गरिने छ ।

२०७३

७. पशु नश्ल सुधारको लागि गाउँपालीकाले उन्नत जातका वोका, राँगो, खरिद गरि पशुपालन गर्ने किसानहरूलाई वितरण गरिने छ। जसले गर्दा पशु नश्ल सुधारको योजनालाई प्रभावकारी साथ सञ्चालन अपेक्षा राखेको छु।

८. पशुपालन लाई व्यवस्थित बनाउन गोठ सुधार योजना लाई प्रभावकारी साथ सञ्चालन गर्दै लगिने छ। जसले गर्दा भकारो सुधार योजना पनि सञ्चालन भइ कृषि पेशामा रासायनीक मलको प्रयोगलाई पनि नियन्त्रण गर्न सकिने छ।

९. यस गाउँपालीका भित्र रहेका जग्गा जमिनको बर्गीकरण गरिने छ। जसले गर्दा मालपोत तथा नापी कार्यालयमा रोकिएको कित्ता काट प्रक्रियालाई सञ्चालनमा ल्याइ अंशवंडा, जग्गा किनवेचको प्रक्रिया सञ्चालन भइ जनताहरूलाई राहात महशुश हुने अपेक्षा लिएको छु।

१०. यस गाउँपालीका भित्र रहेको मेनरोडबाट कृषि योग्य जग्गाको खनजोतको लागि सहज बनाउन ट्याक्टर जानको लागि कृषि वाटो निर्माण गरिने छ। जसले गर्दा किसानहरूलाई धान, गहु, उखु ल्याउनको लागि र खनजोत गर्न सहज हुने अपेक्षा राखेको छु।

११. यस गाउँपालीका भित्र माछा पालन गर्नको लागि विभिन्न ठाउँमा माछा पोखरी निर्माण गर्न किसानहरूलाई प्रोत्साहन स्वरूप गाउँपालीकाबाट पचास प्रतिशत अनुदान दिइने छ। जसले गर्दा किसानहरूमा आत्म निर्भर हुने अपेक्षा राखेको छु।

१२. यस गाउँपालीका भित्र रहेका किसानहरूलाई पचास प्रतिशत अनुदानमा खाद्य पदार्थ वितरण गरिने छ। साथै गाउँपालीकाले वर्षेनि रहेको खाद्य पदार्थको सडकटलाई आगामी आर्थिक वर्ष देखि समयमै किसानलाई उपलब्ध हुने व्यवस्था गरिने छ।

१३. यस गाउँपालीमा कृषी तथा पशु पकेट सञ्चालन गर्नको लागि आवश्यक ठाउँको पहिचान गरि माछा, भैसी र तरकारीको मिनिकिट वितरण कार्य लाई निरन्तरता दिइने छ।

ख) सामाजिक विकास

१. गा.पा. अन्तर्गतका विद्यालयहरुमा शिक्षा विकास तथा मानव श्रोत विकास केन्द्रबाट सशर्त अनुदानमा प्राप्त रकम बाट विद्यालयमा अध्ययरत बालबालिकाहरुको पोषण कार्यक्रम लागु गरिएको छ भने यसलाई प्रभावकारी बनाउने खाजा व्यवस्थापन समितिको निर्माण गरि वडा अध्यक्षको रेखदेख कार्यक्रम संचालन गरि योजनाको नियमित अनुगमन गरि प्रभावकारी बनाइने छ ।

२. उच्चमशीलता, स्वरोजगार र आय आर्जनमा केन्द्रित गर्न युवालाई छोटो र लामो अवधिको तालिम दिइनेछ । स्वस्थ, अनुशासित तथा सिर्जनशिल युवा शक्ति उत्पादन गर्न खेलकुद क्षेत्रको विकासको लागि खेलकुद पूर्वाधारको विकास गरिनेछ ।

३. शिक्षा क्षेत्रमा भएको लगानीको प्रतिफलमा प्रभावकारिता अभिवृद्धि गर्न सेवाको गुणस्तरमा थप सुधारको व्यवस्था मिलाईनेछ । सीपयुक्त शिक्षाकालागि प्राविधिक तथा व्यवसायिक शिक्षालाई क्रमशः विस्तार गरिनेछ ।

४. नेपाल सरकारले हरेक गाउँपालिकामा १५ शैयाको अस्पताल बनाउने कार्यक्रम लिए अनुरूप यस गाउँपालिकामा १५ शैयाको अस्पताल निर्माण यसै वर्ष देखी निर्माण कार्य सञ्चालन गर्न स्वास्थ्य मन्त्रालय सग बजेट माग गरिने छ । साथै यस गाउँपालीका सुरक्षित प्रसुती सेवा प्रदान गर्नका लागि वडा नं. १, ३ र ५मा बर्थिङ सेन्टरलाई प्रभावकारीकाताका साथ संचालन गरिने छ ।

५. गाउँपालीका भित्र रहेका गर्भवति, सुत्केरी, विरामी सम्पुर्ण विरामी व्यक्तिहरुलाई उपचारको लागि सहज वनाउन र सुविधा सम्पन्न अस्पताल सम्म लैजान निशुल्क रूपमा एम्बुलेन्स सेवा संचालन गरिने छ ।

६. लैंगिक समानता, महिला सशक्तिकरण, लैंगिक मुलप्रवाहीकरण र महिला सहभागिता बृद्धि गर्ने नीतिलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । संघीय सरकार मार्फत सञ्चालन हुने सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम अन्तर्गत भत्ता प्राप्त गर्ने व्यक्तिहरुको विवरण अनलाइन प्रणालीमा अद्यावधिक गरिदै आएकोमा सामाजिक सुरक्षा रकम बैकिंग प्रणालीमार्फत वितरण गरिने कार्यलाई थप

सहजताका साथ समयमा नै वडा स्तरमा नै उपलब्ध हुने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

७. सामाजिक तथा सांस्कृतिक विविधता युक्त यस क्षेत्रमा सह अस्तित्वको आधारमा स्वस्थ सामाजिक सम्बन्ध विकास गर्न सबै प्रकारका भेदभावको अन्त्य गरी समावेशीकरणको माध्यमबाट समानता र सामाजिक न्याय कायम गरिने छ ।

८. गाउँपालीकामा भित्र रहेका जनताहरुमा सफा स्वच्छ खानेपानीको व्यवस्था गर्न गाउँपालीका भित्र रहेका प्रत्येक चोक चौक, विद्यालय, स्वास्थ्य चौकि लागाएत विभिन्न ठाउँमा हैण्ड पाइप जडान गरिने छ ।

९. वडा नं.१ को संकृतिको धरोहर शिव मन्दिर, कमलामाइ मन्दिर निर्माण गरिने छ । साथै भैसासुर वावाको मन्दिरमा रंगरोगन कार्य गरिने छ ।

१०. गाउँपालीका भित्र संकृतिको धरोहरको रूपमा रहेका मन्दिर, मस्जिदको बाकी कामको निर्माण गरि व्यवस्थित रूपमा भत्तजनहरुलाइ पुजा आर्चन गर्ने अवसर प्रदान गरिने छ ।

११. गाउँपालीका भित्र रहेका विरामीहरुको नियमित चेक जाच गर्न घुम्ति सेवाको प्रयोग गरिने छ । साथै गाउँपालीकाबाट निशुल्क रूपमा पाउने सम्पुर्ण औषधिहरुलाइ उक्त विरामीहरुलाइ उपलब्ध गराइने छ ।

१२. गाउँपालीका भित्र रहेका जेष्ठ नागरिकहरुलाइ आयुर्वेद सम्बन्धि विभिन्न औषधी जस्तै असोगन्धा, चुर्ण दशमुल तेल, माहानारायण तेल वितरण गरिने छ ।

१३. गाउँपालीका भित्र वडा नं.१ मा आयुर्वेद सेवा स्थापना गरि गाउँपालीका भित्र गाउँघर क्लिनिक संचालन गरि नसर्ने रोगहरुलाइ नियन्त्रण गर्न सहज पुऱ्याइने छ ।

१४. गर्भवती महिलाहरुले सहज रूपमा प्रसुती गर्ने सेवालाइ प्रभावकारीताका साथ संचालन गर्न गाउँपालीकमा सुविधा सम्पन्न बर्धिङ सेन्टर स्थापना गरिने छ ।

१५. वडा नं.५ को प्राथमिक विद्यालय गडैयाको कम्पाउण्डवाल निर्माण गरिने छ ।

१६. गाउँपालीका भित्र रहेका विभिन्न विद्यालयहरुको मर्मत सम्भार कार्य थप विद्यालय भवन निर्माण गरि विद्यार्थीहरुको पठनपाठनमा सहज पुऱ्याइने छ । साथै गर्मीको समयमा विद्यार्थीहरुको पठनपाठनमा समस्या रहेको हुदा प्रत्येक विद्यालयमा पडखा जडान गरि विद्यार्थीहरुको पठनपाठनमा सहजता लाइने छ ।

१७. गाउँपालीका भित्र रहेका युवाहरुलाई खेलकुदमा प्रोत्साहन गर्नको लागि गाउँपालीकामा किकेट मैदान निर्माण गरिने छ । साथै खेलकुद सम्बन्धित डेस, व्याट, वल, भलिवल, भुटवल प्रत्येक वडाहरुका युवाहरुमा वितरण गरिने छ ।

१८. आजको युग सूचना र सञ्चारको युग हो । सूचना प्रविधिको विकास विना समृद्धिको परिकल्पना गर्न सकिन्दैन । सञ्चार क्षेत्रको विकासका लागि प्रत्येक वडामा ईन्टरनेट सेवा विस्तार गर्नुका साथै नेपाल टेलिकम तथा अन्य सञ्चार सम्बद्ध संस्थाहरुसँग आवश्यक सहकार्य गरी यस क्षेत्रको सञ्चार सेवाको गुणस्तरमा सुधार गरिने छ । ।

१९. लागु औषध दुर्वेशनीमा लागेका युवाहरुलाई सचेतना मुलक कार्यक्रम सञ्चालन गरि उनीहरुलाई समाजको मुल धारमा ल्याउइने छ । लैगिंक सामानतामा आधारीत समाज निर्माणको लागि सशत्तिकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । अबको विकास अपांगमैत्री, वालमैत्री, महिलामैत्री वनाउनेतर्फ नीति अङ्गिकार गरिनेछ । अपांगता भएका बालवालिकाको लागि विद्यालयमा दिवा खाजा, छात्रवृत्ति दिने, अपांगहरुलाई सरकारले दिने गरेको सामाजिक सुरक्षावापतको रकम पाएनपाएको सम्बन्धमा खोजी गरी नपाएको खण्डमा पाउने व्यवस्था गरिनेछ । दलित समुदायलाई गरिदै आएको सामाजिक विभेदको अन्त्य गर्ने खालका कार्यक्रमहरु सञ्चालनमा ल्याइनेछ, साथै मुसहर, चमार ढोम लोपोन्मुख समुदाय तथा अल्पसंख्यकहरुलाई समेत विकासको मुलधारमा ल्याउन पहल गरेको छ ।

२०. सुत्केरी तथा बालबालिकाहरूलाई कुपोषणबाट बचाउन वहुक्षेत्रिय पोषण आयोजनालाई प्रभावकारीताका साथ कार्यान्वयनमा ल्याइने छ ।

२१. यस गाउँपालीकाका विद्यालयहरुमा कार्यरत बालविकास सहयोगी, विद्यालय सहयोगी र कार्यालय सहायकहरुलाई पालीकाको तर्फबाट मासिक रुपमा ८००००-रुपूर्ण गरि उनिहरुको मनोवेल बढाइने छ ।

२२. यस गाउँपालीका भित्र रहेको सामुदायीक विद्यालयहरुको शैक्षिक स्तर उकास्नको निमित विद्यालयहरुको शैक्षिक स्तरको नियमित अनुगमन गरिने छ । साथै अभ्य प्रभावकारीताका साथ पढाइ संचालन गर्न दक्ष स्वयमं सेवक शिक्षकहरुको सेवा सुविधामा विशेष ध्यान दिएको छ ।

२३. यस गाउँपालीका भित्रका गर्भवती सुत्केरी महिलाहरूलाई प्रोत्साहन स्वरूप चना घ्य वितरण गरि गर्भवतीको स्वास्थ्यमा संधार ल्याइने छ ।

२४. यस गाउँपालीकामा कार्यरत महिला स्वास्थ्य स्वयम सेवीकाहरुको हुदै आएको प्रोत्साहन रकमलाई आगामी आर्थिक वर्षमा मासिक रूपमा वृद्धि गरि १५००/- पन्चाइने छ ।

ग) पुर्वाधार विकास

१. नेपाल सरकारको निति तथा कार्यक्रम बमोजिम गाउँपालीकालाई मुल सडक सम्म जोडिने निति बमोजिम यस गाउँपालीकाले पनि गाउँपालीका सग प्रत्येक वडालाई जोडिने गरि सडक निर्माण गरिने छ ।
२. गाउँपालीका भित्र विभिन्न ठाउँमा निर्माण हुने घरहरूलाई एकरूपता ल्याउनको लागि गाउँपालीकाले भवन निर्माण आचारसंहिता लागु गरिने छ ।
३. गाउँपालीका भित्र रहेका विभिन्न सडकहरूलाई आगामी आर्थिक वर्षमा कम्तिमा ३ किलोमिटर ढलान गरिने छ । जसले गर्दा वर्षा याममा जनताहरूलाई एक ठाउँ देखी अर्को ठाउँ सम्म पुग्न सहज पुऱ्याउने छ ।
४. यस गाउँपालीका भित्र रहेका खैर्वा, विर्ता टोलामा झोलुडगे पुल निर्माण गरिने छ । जसले गर्दा मानिसलाई वर्षायाममा नदीमा आवतजावत गर्न सहज पुग्ने छ ।
५. गाउँपालीका भित्र रहेका सार्वजानीका चोक चोकमा सौर्य उर्जा जडान गरिने छ । सोलार वत्तिले गर्दा मानीसहरूलाई रातको समयमा आवतजावत गर्न सहज हुने छ ।
६. गाउँपालीका भित्र सिचाइलाई सहज पुऱ्याउन वाध निर्माण गरिने छ ।
७. गाउँपालीकाको कृषि क्षेत्रको आवतजावतमा सहजता पुऱ्याउन विभिन्न ठाउँमा कृषि सडक निर्माण गरिने छ ।
८. गाउँपालीकाको विभिन्न ठाउँमा आवतजावतको लागि नयाँ सडक निर्माण गरिने छ । साथै पुराना विग्रीएका सडकहरूमा ग्रेभल गरि आगामी वर्षहरूमा ढलान प्रक्रिया अगाडी बढाइने छ ।
९. वडा नं. ६ मा रहेको सिसौट बजार क्षेत्रलाई प्रभावकारी रूपमा संचालन गर्न बजार ढलान तथा सटरहरू निर्माण गरिने छ । जसले गर्दा व्यापार गर्ने व्यापारीहरूलाई, किसानहरूलाई सहज रूपमा विक्रि वितरण किनमेल गर्न सहजता आउने छ ।
१०. गाउँपालीका भित्र वर्षा याममा गाउँ हिलो डुवानवाट वचाउन प्रत्येक वडामा नाला निर्माण गरिने छ ।

११. वडा नं. २ को सुधाअरवीन्द मावी मा पठन पाठनमा सहज बनाउन दुइ तले भवन निर्माण गरिने छ ।

घ) वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन

१. गाउँपालीकाबाट वग्ने वागमती तथा मनुष्मरा नदीले वर्षेनी खेती योग्य जमिन कटान गरेको घर डुवान गरेको कारणले निकै धनजनको क्षती भएको हुदा उक्त नदीहरूलाई नियन्त्रण गर्न तटवन्ध, पुल, कल्भर्ट निर्माण गरिने छ ।

२. गाउँपालीका भित्र रहेका गरिव, दलित, चमार, डोम आदी समुदायको वर्षा याममा फुसको छाना भएकाले पानी पर्दा वसोवास गर्न समस्या आइ विपद आउने गरेकाले उक्त समुदायहरूलाई राहत वितरण गरिने छ ।

३. गाउँपालीका भित्र रहेका फुसको छानालाई आगामी आर्थिक वर्ष भित्र नागरिक आवास कार्यक्रम मार्फत हटाइने छ । साथै उक्त परिवारलाई फुसको छाना हटाउन गाउँपालीका मार्फत प्रोत्साहन स्वरूप रकम उपलब्ध गराइने छ ।

४. गाउँपालीका भित्र गर्मी याममा हावाहुरीको कारणले आगलागी भइ जनधनको क्षती हुने भएकाले आगलागि नियन्त्रण गर्न बारुणयन्त्र खरिद गरिने छ । साथै प्रत्येक गाउँगाउँमा आगलागी भुकम्पको जोखिमबाट बच्न सचेतना मुलक कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।

५. गाउँपालीकाले विपद व्यवस्थापन सम्बन्धि कार्यविधि निर्माण गरि विपद व्यवस्थापन कोष गठन गरि सकेको हुदा उक्त कोषमा आवश्यक रकम विनियोजन गरि विपदको समयमा सहज रूपमा संचालन गरिने छ ।

६. बजारबाट निस्कने फोहोरमैलाको व्यवस्थापन गरिने छ । साथै घरबाट निस्कने उक्त फोहोरमैलालाई कुहिने र नकुहिने गरि छुट्याएर राख्न जनचेतनामुलक कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।

७. जलवायु परिवर्तबाट विद्यमान समस्यालाई समाधान गर्न गाउँपालीका भित्र रहेका प्रत्येक व्यक्तिले विरुवा रोप्नु पर्ने छ । जसले गर्दा गाउँपालीकाको एक व्यक्ति एक विरुवा नितिलाई प्रभावकारी तुल्याउने छ ।

८. गाउँपालीका भित्र खानेपानीको समस्याबाट समाधान गर्न जलाधार क्षेत्रहरूको खोजी गरिने छ ।

३) संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाह

उपस्थित सम्पूर्ण माहानुभावहरु,

१. गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयले आफु र आफ्नो मातहतका कार्यालयहरु मार्फत प्रवाह गर्ने सेवाको प्रभावकारिता, गुनासो व्यवस्थापन, सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परिक्षण, नागरिक वडापत्र, सुचनाको हक्को प्रत्याभूति, पारदर्शिता, जवाफदेहिता, भ्रष्टाचार निवारण लगायतका कार्यहरुमार्फत सुशासन अभिवृद्धि गर्ने खालका कार्यहरुलाई उच्च प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयन गर्दै लगिने छ ।

२. यस गाउँपालिका तथा अन्तर्गत काम गर्ने कर्मचारीहरुको मनोबल उच्च राख्न कार्य जिवनको गुण अभिवृद्धि गर्ने वातावरण सिर्जना गरिनेछ । कर्मचारीहरुलाई कार्यस्थलमा बसी सेवा प्रवाह गर्ने तथा गाउँपालिकाको निर्णयहरुलाई अक्षरसः कार्यान्वयनमा ल्याउनका लागि तत्पर हुने अवस्थाको सिर्जना हुने वातावरण मिलाइनेछ । राम्रो काम गर्ने कर्मचारीहरुलाई प्रोत्साहन गरिने तथा नराम्रो काम गर्ने कर्मचारीहरुलाई कार्वाही गर्ने व्यवस्था मिलाएको छु ।

३. यस क्षेत्रको आन्तरिक साधन स्रोतको पहिचान गरि राजस्व वृद्धि गर्नको लागि गाउँपालीकामा रहेका सार्वजानीक पोखरीहरुको सार्वजानीक नदीमा माछापालन गर्न पोखरी र नदीको पहिचान गरि ठेक्काको व्यवस्था मिलाइने छ ।

४. यस गाउँपालीकाको मालपोत र सिफारिस दस्तुरको राजस्व व्यवस्थित गर्न वडा कार्यालयहरु मार्फत हुने सम्पूर्ण कार्यलाई सफ्टवेयर मार्फत कम्प्युटर प्रणालीमा संचालन गरिने छ ।

५. यस गाउँपालीकाले खरिद गरेका खर्च भएर नजाने जिन्त्सी सामानहरुको व्यवस्थित राख्नको लागि महालेखा नियन्त्रक कार्यालयले संचालनमा ल्याएको पाम्स सफ्टवेयरलाई २०७९ श्रावण महिना देखी रूपमा संचालनमा

आएको हुदा उक्त सफ्टवेयरलाई अभ्य प्रभावकारी साथ संचालनमा ल्याइने छ ।

६. नेपाल सरकारको आर्थिक योजना बमोजिम प्रत्येक स्थानीय तहलाई डिजिटललाइजेसन प्रणलीमा व्यवस्थित गर्ने योजना अनुरूप यस गाउँपालीकाले पनि उक्त कार्यलाई प्रभावकारीताका साथ अगाडी बढाउनको निमित्त बजेट व्यवस्थापन गरिने छ ।

७) यस गाउँपालीकाको ७ वटै स्वास्थ्य संस्थाहरुमा कम्प्युटर जडान गरि स्वास्थ्यको सुचकहरुलाई व्यवस्थित गरिने छ ।

८. गाउँपालीका भित्र रहेका स्वास्थ्य चौकीहरुलाई प्रभावकारी रूपमा संचालन गर्न आवश्यक औषधी तथा औजार उपकरणको लागि यस आ.व.मा बजेटमा बृद्धि गरेको छु ।

९. आर्थिक वर्षको अन्त्यमा आएर असारे विकास गर्ने परिपाटीको अन्त्य गर्दै यस वर्षलाई रामनगर गाउँपालिकाको बजेट कार्यान्वयन वर्षको रूपमा मनाइनेछ । यसकोलागि आर्थिक वर्षको शुरुमा नै योजना बनाएर काम गर्न शुरु गर्ने र समयमा नै गाउँपालिकाका कार्यक्रमहरु सम्पन्न गरिनेछ ।

१०. आगामि दिनहरुमा सञ्चालन गरिने विकास कार्यक्रम तथा योजनाहरु दिगो एवं प्रभावकारी बनाउन वस्तुनिष्ठ योजनाको छनोट गरी कार्यविधिले निर्दिष्ट गरेको समय सिमा अनुसार सम्पन्न हुने व्यवस्था मिलाईनेछ । प्राविधिकको लागत अनुमान तथा मूल्याङ्कन, अनुगमन समितिको प्रतिवेदन लगायत कार्यविधिले निर्दिष्ट गरेको प्रक्रिया पुरा गरी मात्र भुक्तानी दिने व्यवस्था मिलाईनेछ ।

मध्येश प्रदेश, त्रिपुरा
२०७३

११. सबै नागरिकको जिउधनको सुरक्षा, आत्मसम्मान, मौलिक हक एवं आधारभूत मानव अधिकारको संरक्षण एवं सम्बर्द्धन गर्दै स्वच्छ, शान्त र समृद्ध रामनगर गाउँपालिकाको निर्माण गरिनेछ ।

१२) यस गाउँपालीकामा रहेका सेवाग्राहीहरुको लागि सर्वसुलभ सेवा प्राप्त गर्ने हेतुले गाउँपालीकामा हेल्पडेस्क निर्माण गरिने छ ।

१३) यस गाउँपालीका अन्तर्गतका सार्वजानिक सम्पतिको संरक्षण तथा सिमाकान गरिने छ ।

च) सुशासन तथा संस्थागत विकास

१. गाउँपालीकाको विभिन्न आर्थिक वर्षमा महालेखापरिक्षकको कार्यालयबाट लेखापरिक्षणहुदा देखिएका वेरुजु फछ्यौट सम्बन्धमा अध्ययन गर्न वेरुजु फछ्यौट समिति गठन गरि अहिले सम्म भए गरेका अनियमितता देखिएको कामहरुलाई कानुनी दायरामा ल्याइने छ ।

२. गाउँपालीकाबाट आम्दानी हुने विभिन्न क्षेत्रहरुको खोजी गरि राजस्व आम्दानीमा विशेष जोड दिइने छ ।

३. गाउँपालीकाले सञ्चालन गरेका विभिन्न कार्यक्रम तथा योजनाहरुको सामाजिक परिक्षण गरि उक्त कार्यक्रमहरुको दिगोपनमा ध्यान दिइने छ ।

४. गाउँपालीकाले भए गरेका कामको गुनासो सुन्नका लागि विभिन्न ठाउँमा गुनासो पेटीका राखी प्रत्येक महिनामा गुनासोको सुधार गर्दै लिगिने छ ।

५. गाउँपालीकाले गरेका हरेका कामहरुको जनता सम्म पुऱ्याउन रेखदेख गर्न गाउँपालीकामा सुचाना अधिकारी राखिने छ ।

७. गाउँपालीकाले वितिय व्यवस्थापन गर्न प्रत्येक महिनामा सार्वजानीक सुनुवाइ गर्ने । जसले गर्दा जनता सामु भए गरेका कामको जानकारी भइ सरकार सग जनता साथ साथै रहने अपेक्षा राखेको छु ।

८. गाउँपालीकाले सुशासन कायम गर्न हरेक कामकार्वाही सुचना पार्टीमा टास गरि मागेको समयमा सुचना उपलब्ध गराइने छ ।

९. गाउँपालीकाले गाउँपालीका भित्र रहेका हरेक कामकार्वाहीमा संघ, प्रदेश सग समन्वय गरि अगाडी बढने छ ।

१०. स्थानीय विवाद मेलामिलापको माध्यामबाट निरुपण गर्न मेलमिलाप केन्द्रको व्यवस्थापन गरि उनिहरुको क्षमता अभिवृद्धि गरिने छ ।

११. न्यायीक समितिले सम्पादन गर्न पाउने विवादहरु केके हुन यसका प्रक्रियाको बारेमा जनस्तरमा प्रचार प्रसार गर्ने कार्यक्रमहरु निर्माण गरिनेछ ।

१२. गरिब, असहाय तथा पछि परेको समुदायको लागि निःशुल्क कानुनी परामर्शको लागि सहयोग गर्न आवश्यक व्यवस्था गरिने छ ।

१३. न्याय सम्पादनलाई व्यवस्थित बनाउन तत्काल इजलास निर्माण कार्य अगाडी बढाइने छ ।

उपस्थित सम्पूर्ण महानुभावहरु,

अब म यस रामनगर गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को बजेट प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

आ.व. ०७९/१०८० को गाउँसभामा बाट पारित भएको प्रभावकारी कार्यक्रमहरुलाई निरन्तरता दिई कृषि, स्वास्थ्य, शिक्षा र युवाहरुलाई प्राथमिकतामा राखी आगामी आर्थिक वर्षको बजेट भित्र रहि कार्यक्रम तथा योजनाहरु तर्जुमा गरेको छु ।

उपस्थित सम्पूर्ण महानुभावहरु

अब म यस गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को आय व्ययको विवरण प्रस्तुत गर्न गईरहेको छु ।

रामनगर गाउँपालिकाले प्रस्तावित बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा मुलतः नेपालको संविधान २०७२ को अनुसूची द र ९ मा उल्लेखित

स्थानीय तहको एकल तथा साभा अधिकार सुची, आर्थिक अधिकार र आर्थिक कार्य प्रणाली, मौलिक हकहरु, आर्थिक सामाजिक विकास, साधन श्रोतको उपयोग नीति, अर्थ मन्त्रालयल र संघिय मामिला तथा स्थानिय विकास मन्त्रालयबाट प्राप्त मार्गदर्शन, सहभागितामूलक योजना छनौट पद्धति, विकासका समसामयिक मुद्दाहरु जस्तै सामाजिक संरक्षण, दीगो विकास, जलवायु परिवर्तन, विपद व्यवस्थापन, लैगिंक सशक्तिकरण तथा समावेशी विकास समेतलाई आधार मानी देशको आर्थिक क्षेत्रमा उत्पन्न कठिन परिस्थिति र विश्वव्यापी रूपमा आएको आर्थिक मन्दिको कारण ओरालो लागेको अर्थतन्त्र सँग जुङ्दै रामनगरवासीको जीवनस्तर सहज बनाउन आईपरेका चुनौतिलाई सम्बोधन गर्दै सुशासन मार्फत समग्र पालीकाको समृद्धिका लागि सहयोग पुग्ने ध्येयका साथ स्थानीय सरकारको बजेट तथा कार्यक्रम समितिको संयोजकको हैसियतले यस गरिमामय सभामा आर्थिक वर्ष ०८०१०८ को वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न उपस्थित भएको छु।

यस गाउँपालीकाको आर्थिक वर्ष ०८०१०८ को अषाढ ९ गते सम्मको वास्तविक आय बत्तिस करोड चालीस लाख त्रिरासी हजार रहेको छ भने वास्तविक खर्च पच्चिस करोड एकसठी लाख बत्तिस हजार छ सय वाइस मात्र रहेको देखीन्छ। साथै आगामी आर्थिक वर्ष ०८०१०८ को कुल बजेट ३३,३४,१६,८००-(अक्षेरुपी तेतिस करोड चौतिस लाख सोहङ हजार आठ सय मात्र)मध्ये वित्तीय समानीकरण तर्फ संघिय र प्रदेश गरि जम्मा रकम रु.१०,६८,००,०००- (अक्षेरुपी दश करोड अठसी लाख मात्र) र शसर्त अनुदान तर्फ संघिय र प्रदेश गरि जम्मा रकम रु.१२,७७,००,०००- (अक्षेरुपी बाह करोड सतहत्तर लाख मात्र), विशेष अनुदान संघ र प्रदेश गरि रकम रु.३०,००,०००- (अक्षेरुपी तिस लाख मात्र) र समपुरक अनुदान संघ र प्रदेश गरि जम्मा रकम रु.२०,००,०००- (अक्षेरुपी विस लाख मात्र)

गरी नेपाल सरकार र प्रदेश सरकार अन्तर सरकारी वित्तिय हस्तातरणको जम्मा रकम रु. २३,९५,००,०००।-(अक्षेरुपी तेइसी करोड पन्चानव्वे लाख मात्र) को अधिनमा रहि विनियोजित गरेको छु ।

आन्तरकि श्रोत तर्फ रकम रु. १९,२०,०००।-(अक्षेरुपी उन्नाइस लाख विस हजार मात्र), राजस्व वाडफाड संघ र प्रदेश गरि जम्मा रकम रु. ७,९४,९६,८००।-(अक्षेरुपी सात करोड चौरानव्वे लाख छ्यानव्वे हजार आठ सय मात्र) र वैक मौज्दात १,२५,००,०००।-(अक्षेरुपी एक करोड पच्चिस लाख मात्र) गरि जम्मा बजेट रु. ३३,३४,९६,८००।-(अक्षेरुपी तेतिस करोड चौतिस लाख सोहङ हजार आठ सय मात्र) आम्दानीको आकलन गरिको छु ।

कुल बजेट मध्ये चालु खर्च रकम रु. २०,३९,२०,०००।-(अक्षेरुपी विस करोड उनन्वालीस लाख विस हजार मात्र) र पुजीगत खर्च रकम रु. १२,९४,९६,८००।-(अक्षेरुपी वाह करोड चौरानव्वे लाख छ्यानव्वे हजार आठ सय मात्र) विनियोजन गरेको छु भने विषयगत क्षेत्रहरुमा निम्नानुसार बजेट विनियोजन गरेको छु । साथै शिक्षा स्वास्थ्य र कृषि क्षेत्रलाई आर्थिक वर्षको बजेटमा विशेष प्राथमिकता दिएको छु ।

१. कार्यालय संचालन तथा प्रसाशनीक क्षेत्रमा रकम रु. ५,२९,७६,०००।-

२. आर्थिक विकास

क) कृषि तर्फ रकम रु. ३,१०,८८,५००।-

ख) उद्योग तर्फ रकम रु. २९,००,०००।-

ग) पर्यटन तर्फ रकम रु. ८,००,०००।-

घ) सहकारी तर्फ रकम रु. ७,००,०००।-

ड) पशुपन्धि विकास तर्फ रकम रु. १९,१०,०००/-

च) भुमी व्यवस्था तर्फ रकम रु. ७,००,०००/-

३. पुर्वाधार विकास

क. यातयात पुर्वाधार तर्फ रकम रु. ६,८७,९८,७१०/-

ख) भवन आवस तथा सहरी विकास तर्फ रकम रु. ६०,७७,५९०/-

ग) ऊर्जा तर्फ रकम रु. ३०,००,०००/-

घ) विज्ञान प्रविधि तर्फ रकम रु. ५,००,०००/-

ड) पुनर्निर्माण तर्फ रकम रु. ३८,००,०००/-

४. सुशासन तथा अन्तरसम्बन्धित क्षेत्र

क. बन तर्फ रकम रु. २,००,०००/-

ख. श्रम रोजगारी तर्फ रकम रु. २५,००,०००/-

ग) प्रशासकीय सुशासन तर्फ रकम रु. ३०,५०,०००/-

५. सामाजिक विकास

क) शिक्षा तर्फ रकम रु. ८,९२,९७,५००/-

ख) स्वास्थ्य तर्फ रकम रु. ३,९९,५०,०००/-

ग) खानेपानी तथा सरसफाई तर्फ रकम रु. १,२०,४०,०००/-

घ) भाषा तथा संस्कृति तर्फ रकम रु. २,०५,३३,७००/-

ड) युवा तथा खेलकुद तर्फ रकम रु. १०,००,०००/-

च)लैंगि समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण तर्फ रकम रु.५०,५०,०००/-

छ) सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण तर्फ रकम रु.३१,१४,०००/-

वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन (बन तथा भु-संरक्षण, जलाधार संरक्षण, वातावरण संरक्षण, जलवायु परिवर्तन, फोहरमैला व्यवस्थापन, ल्यान्डफिल साइड, जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण, कोरोना महामारी, विपद व्यवस्थापन) तर्फ रकम रु.१,२५,००,०००/- (अक्षेरुपी एक करोड पच्चस लाख मात्र) विनियोजन गरिएको छ ।

अन्त्यमा यस बजेट तर्जुमामा सहयोग गर्नुहुने सम्पूर्ण पदाधिकारीहरु, वडा समितिहरु, राजस्व र बजेट सम्बन्धी कानून बमोजिम गठित विभिन्न समितिहरु, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सम्पूर्ण राष्ट्रसेवक कर्मचारी मित्रहरु, यस क्षेत्रका बुद्धिजिबी तथा राजनैतिक दलका मित्रहरु एव प्रत्यक्ष अप्रत्यक्ष रूपमा भूमिका खेल्नु भएका रामनगर गाउँपालिकाका सम्पूर्ण जनसमुदायलाई हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

यस रामनगर गाउँपालिकाको विकास र समृद्धिमा निरन्तर सद्व्यवहार र सहयोग पुऱ्याउनुहुने रामनगर गाउँपालिकाको जनसमुदाय कर प्रदायकहरु, विकासका साभेदार सरकारी, गैरसरकारी तथा सामुदायिक संस्थाहरु र संचारमाध्यमहरु प्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दै बजेटको सफल कार्यान्वयनमा सबैको खुला सहयोग अपेक्षा गरेको छु ।

धन्यवाद ।

.....
राजावाबु यादव
राजावाबु यादव
गाउँपालिका अध्यक्ष